

Sangria

1. Sayı - Kış 2025

İÇİNDEKİLER

Ön Söz

Bir Zar, Bir Yazgı: *Barbut Oynayan Akhilleus ve Aias* - Serra Çetinkaya

Marsh'ın Kimlik Krizleri: Bir "Sissoylu" İncelemesi - Feyzanur Tekiner

Etiket Çılgınlığı - Nisanur Ekşi

Yirmili Yaşlar Sendromu - Ecenur Borlu

Acımasız - Bahar Kaya

Boşver - Hatice Darı

Bu Bir Hatırat, İsabel - Feyzanur Tekiner

Soba - Mustafa Yıldız

Yapraklar - Mustafa Yıldız

Karlı Bir Gece, Tramvay Durağı - Feyzanur Tekiner

Nefret Bozkırı - Mustafa Yıldız

Duvara Karşı - Hayatta Kalmak ve Yaşamak - Hatice Darı

Hayattan Kareler, Bir Ada Akşamı - Selda Balta

3 akrilik resim - Yaren İleri

1 dijital resim - Betül Sinem Şahinkaya

GençCaz+Projesi: Türkiye'de Caz Müziğinin Yeni Temsilcileri - Ekin Taşbilek

Swinging 2020'ler - Hatice Darı

Sangria Tarifi - Bahar Kaya

Borş Tarifi - Nisanur Ekşi

Balkabaklı Kek Tarifi - Bahar Kaya

Tarihte Ne Oldu? - Nisanur Ekşi

Tavsiyeler

Teşekkürler

Ön Söz

Biz, “Sangria” dergisini genç sanatçıların kendilerini ifade etmeleri için bir platform oluşturmak amacıyla kurduk. Sanatın her alanından bahseden, yeni sanatçılara kulak veren, en önemlisi tamamıyla özgün ve bağımsız bu dergi-yi yetenekli ekibimiz sayesinde bir araya getirdik. Henüz çok yeni ve sayıca küçük bir ekibiz ama her birimizin söyleyecekleri vardı, biz de herkese birkaç sayfa ayırmaya çalıştık. Yazarlarımızdan, çizerlerimize, “Sangria” ekibinin her bir üyesine sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz, siz olmasaydınız içi boş birkaç sayfadan ibaret olurduk.

Muhteşem ekibimiz sayesinde oluşturulan ilk sayımızın, “Sangria Kış 2025”, değerli okuyucularımızı farklı alanlarda ilgi çekici bir yolculuğa çıkartacağından eminiz. Bu sayımızda oldukça geniş bir alan yelpazemiz bulunmakta; edebiyat, sinema, müzik, resim, fotoğrafçılık hatta moda ve mutfak hakkında merak uyandıran içeriklerini sevgili sanatçılarımız sizlerle paylaşıyor. Umuyoruz ki sizler de okuduklarınızdan en az bizim oluştururken aldığımız kadar keyif alırsınız. İyi okumalar diliyor ve sizi biricik dergimiz ile baş başa bırakıyoruz.

Bahar Kaya, Hatice Darı

Bir Zar, Bir Yazgı:
Barbut Oynayan Akhilleus ve Aias
Serra Çetinkaya

Ajax and Achilles, ceramics, c. 530 B.C.

Akhilleus ve Aias, Truva savaşının iki kudretli savaşçısı, kaçınılmaz bir kaostun ortasında zihinlerini sadece atacakları zara odaklamışken tasvir edilirler bu ünlü Yunan vazosunda. Ancak bu sıradan ve bir hayli sakin görünen eser, görüldüğünden çok daha büyük bir kaos barındırır arkasında. Trajik sonlu iki kahramanın attıkları zarların sonuçları gibi, kaderleri de kendi ellerinde değildir. Bu eser çokça ünlü olmasının yanı sıra insanlığın en büyük karmaşalarından birine ayna tutar: yazgı karşısında insanoğlunun çaresizliğine.

“Hiçbir erkek ya da kadın ister korkak ister cesur olsun, kaderinden kaçamaz.” Der Homer “İlyada”da. Biliyoruz ki Akhilleus ve Aias ne kadar çabalasa da sonuçları onların elinde değildi, eserde oyun oynayan ikisi olsa da aslında kendileri kaderin birer oyuncağıydı. Moriae (Kader Tanrıçaları) ve Olimpos’un tanrıları ne karar vermişse, onu yaşayacaklardı. Ancak bu bakış açısı tamamen gerçeği yansıtır mı?

*“Anam, gümüş ayaklı Thetis, bana demişti:
İki ayrı kader götürecek beni ölüme;
Burada kalır, savaşırsam Troya’nın çevresinde,
Tükenmez bir ün var, dönüş yok.
Dönersem yurduma, sevgili baba toprağına,
Ünüm olmasa da çok yaşayacağım,
Ölüm öyle çabucak gelip çatmayacak.” (s. 190)**

Akhilleus'un önünde seçenekleri vardı: Savaşı bırakıp ülkesine geri dönseydi uzun yaşayacağı bir ömrü olacaktı ama o savaş meydanında sonsuz bir üne sahip olarak ölmeyi *seçti*. Oyundaki atılan zarlar değiştirilemez bir kaderin göstergesi olsa da onları atıp atmamak Akhilleus'un elindeydi. Bu trajik kahramanın Truva savaşında kalması, kaderin bir parçasıydı belki de ancak kalıp kalmamak onun tercihiydi.

Yaşadığımız hayatı da bu eserdeki oynanan şans oyununa benzetmek kaçınılmazdır. Barbut oyununda olduğu gibi hayat da şans ve seçimlerin arasındaki ince gerilimin üzerine kuruludur. İnsan değiştiremeyeceği belli bir düzene doğmuş olsa da ileride yaşamını bu kurulu düzenin üzerine kurmak ya da düzenini altüst edip yeni bir hayata başlamak tamamen insanın kendi *seçimidir*. Değiştiremeyeceği bu faktörlerin üstüne yapacağı seçimler, insana bir anlamda kadere müdahale etme özgürlüğü tanır. O insanı tanıyıp hayatına almak veya almamak, o işe başvurmak veya başvurmamak, o riski almak ve almamak tamamen insanın seçimine kalmıştır. Yolun sonu aynı yere çıkıyor, insan kaderindekini yaşıyor olsa da o sona ulaşana kadar yapacağı yolculuğu nasıl geçireceği kişinin yapacağı seçimlere bağlıdır aslında.

Akhilleus ve Aias'ın şans oyunu oynarken tasvir edildiği bu eser, insanlığın en büyük ikilemelerinden birini gözler önüne sermiştir. Hayatımız üzerinde gerçekten bir etkimiz var mı yoksa bize sunulan kaderi mi yaşarız? Yaptığımız seçimler, seçtiğimiz yollar, tanıştığımız insanlar bize yeni yollar açar mı yoksa zaten *kaderimizde* olanı mı yaşarız? Yüksek ihtimalle en az insanlık tarihi kadar eski olan bu sorulara hiçbir zaman cevap bulamayacağız.

Belki de tüm bu ikilemde asıl mesele bu sorulara cevap aramak, kaderin varlığını sorgulamak değil, belirli bir varış noktasına sahip olan hayatımızda o yolculuğu nasıl güzel geçireceğimizi bulmaktır. Sonuçta, hayat yolculuğunda ne kadar büyük bir güce sahip olmasak da bu yolculuk boyunca yapacağımız seçimler bizi tanımlar. Akhilleus ve Aias'ın zar oyunundaki gibi, belki de kader yalnızca başladığımız noktayı işaret eder; gerisi, bizim ellerimizdeki seçimlerle şekillenir.

“Hayat yolculuğu, kaderin bize sunduğu bir oyun tahtasıdır. Ancak hangi taşları oynayacağımızı seçmek tamamen bizim elimizdedir.”

Ralph Waldo Emerson - Özgüven

* Homeros, İlyada, İş Bankası Yayınları, İstanbul, 2014

Marsh'ın Kimlik Krizleri: Bir "Sissoylu" İncelemesi Feyzanur Tekiner

*Öncelikle Brandon Sanderson tarafından yazılan "Sissoylu" serisinin ilk 3 kitabını okumuş olmanızı öneririm.

Epik fantastik, edebiyat dünyasında uzun bir süredir yer etmiş olsa da özellikle Ursula K. Le Guin ve Tolkien gibi isimlerin etkisiyle çok daha popüler bir tür haline geldi. Bir bakıma "kabul görmeye" başladı da diyebiliriz. Günümüzde ise epik fantastik denildiğinde birçoğu George R.R. Martin, Patrick Rothfuss gibi isimleri düşünür, Brandon Sanderson'ın bu ikiliden farkı kendisinin gerçekten de *yazıyor* olması. Kendi eserlerinin yanı sıra "Zaman Çarkı"nın devamını getirmiş olmasıyla da tanınıyor. Hatta kimi zaman okurların, Sanderson'ın "Buz ve Ateşin Şarkısı"nı ya da "Kral Katili Güncesi"ni bitirebileceği ile ilgili esprilerine de hakeza şahit olabilirsiniz. Benim için yazarın en önemli özelliği bu değil elbette, ben özellikle kendisinin yaratıcı zihniyetini takdir ediyorum. Çok basit ve okuması kolay bir dili olsa da kurgularında kurduğu mantık, öyküler ve karakterler arası bağlamlar beni oldum olası çok etkilemiştir. Gerçekten de bir "kurgu adamı" demek yerinde olabilir. Ayrıca Brigham Young Üniversitesinde bilim kurgunun nasıl yazılması gerektiği üzerine ders verdiğini de belirtmeden geçmeyelim. Bu yazımda, kendisinin "Sissoylu" serisini ele alacağım; normalde 3 ana kitaptan oluşan seri farklı çağlarda anlatılan hikâyelerin sunulduğu 4 farklı roman ve bir de *novella* dediğimiz romandan nispeten daha kısa bir kitapla devam ediyor. Kitabın yan karakterlerinden bir tanesini inceleyeceğim. **Marsh**: *Skaa* İsyanı'nın, yani toplumdaki alt kesimin baş kaldırışının ilk (ve belki de tek) lideri.

Marsh'a geçmeden önce seriden biraz bahsetmek istiyorum. Sanderson hakkında en çok takdir ettiğim şeylerden bir tanesi çok zekice yazması, zekice derken de şunu kastediyorum; her fantastik seride belli bir sistem vardır veya her evrenin de kendine özgü bir işleyişi vardır. Sanderson'ın evreninde bu çok sistematik bir boyutta; her karakterin geçmişiyle evrenin geçmişi örtüşüyor, büyü sisteminin çok mantıklı bir altyapısı var ve anlatılan dünyada her şey bir akıl çerçevesinde oluşturulmuş. Şöyle düşünelim; okuduğumuz dünya karanlık bir dünya, gökten kül yağıyor, geceleri yeryüzüne sis çöküyor ve insanlar bu sise yüzyıllardan beri korkuyla yaklaşıyorlar; sisin öldürdüğüne olan inanç o kadar kuvvetli ki hiçbir koşulda kimse gece dışarıya adım atmıyor. Doğa çok renksiz, hiçbir çiçek veya ağaç yok. Her şey sanki siyah beyaz bir filmde yaşıyormuşsunuz gibi gri. Ve bu dünya, tanrı olduğuna inanılan mutlak bir güç tarafından yönetiliyor: Lord Hükümdar. Birinci kitapta bir intikam öyküsü

okuyoruz, yükselişe geçen bir kahramanın ve bir isyanın hikâyesini. Kahramanımız **Kelsier**, yanında bir avuç *sıradan olmayan* insanla yeni bir güç yaratmaya ve Lord Hükümdar'ı tahtından etmeye kararlı.

Sıradan olmayan kısmında evrenimizin derinliklerine iniyoruz. Kelsier, metal yakabilen bir **sissoylu**, kitabın adı da aslında buradan geliyor. İlk etapta bu tuhaf gelebilir, şu şekilde açıklayalım; bir sissoylu metallerin belli kombinasyonlarını yutup bedeninde bunları yakınca kimi özel ancak sınırlı güçler elde edebiliyor. Örneğin kurşun yutmak kişiyi bedensel olarak daha güçlü kılarken kalay 5 duyu becerisini güçlendiriyor. Diğer taraftan bir sissoylu metalleri itebilir ve çekebilir; bu şekilde de havada kendi hareketlerini kontrol edebilirler. Yani insan olduklarından mütevellit uçamasalar bile bu, kendilerini herhangi bir metaldan iterek havada yükselebileceklerini ve tekrar ilerideki bir metale çekerek seri bir biçimde hareket edebilecekleri anlamına geliyor. Tek metal yakabilen insanlar da var ancak sissoyluların özelliği birden çok metali aynı anda veya farklı zamanlarda yakabiliyor olmaları, onları eşsiz kılan da bu. Tabloyu inceleyerek metalleri ve kombinasyonlarını biraz daha iyi kavrayabilirsiniz, dediğim gibi bu sissoylu - metal ilişkisi çok sistematik bir şekilde işleniyor ve bu da tamamıyla Sanderson'ın akıllılığından kaynaklanan bir durum. Bu detayları şu anlık bir kenara bırakıyorum çünkü odaklanacağımız kişi aslında bir sissoylu değil.

Allomancy Table of Metal by Brandon Sanderson

Marsh'ı ilk olarak Kelsier'in kardeşi rolünde görüyoruz. Kelsier'in eğlenceli ve samimi kişiliğine karşın çok soğuk bir adam, iletişim becerileri kuvvetli değil ve konuşmaktan da pek hoşlanmıyor. İki kardeşin açıkça aralarında sorunlar var ancak kan bağları o kadar güçlü ki zihinleri neredeyse bir çalışıyor. İkisinin de karanlık bir geçmişi var, detayları çok bilmesek de annelerinin bir skaa kadını olduğunu ve öldürülmesi için "soylu" babaları tarafından obligatörlere* teslim edildiğini biliyoruz. Kardeşinin aksine Marsh hayli mantıklı ve pratik zekâsıyla öne çıkan bir karakter. Geçmişte, ikili isyanın başındayken Kelsier ve Mare *Hathsin Çukurları*'nın* dibine hapsedildiklerinde Marsh da isyanı bırakmıştı. Sonrasında Kelsier kendisini çukurlardan kurtarıp yeni bir grup oluşturdu, amacı hâlâ aynıydı. Ama artık yanında kardeşi de sevdiği kadın da yoktu. Buna rağmen amaçları ve hayalleri özgür bir dünyada yaşamak olan birkaç insan, Kelsier'in yanında bir devrimin doğuşuna imza atacaklardı.

Marsh Becomes Death by CrazyMermaid

Bahsettiğimiz bu isyanda temel olarak herkesin bir görevi var. Grup (her ne kadar sonrasında başka bir karakterin daha katıldığını görsek de) tek sissoylu olan Kelsier tarafından yönetiliyor. Ve Marsh baş kaldıran bu gruba tam olarak dahil olmasa bile en tehlikeli ve zor olan iş ona ait: Bir **Çelik Sorgucu** olup **Çelik Nezaret**'den, yani *içeriden* bilgi toplamak. Ve az önce aktardığım karakteristik özellikleri sayesinde bu görevi başarabilecek tek kişi de o. Bu yüzden ilk kitapta kendisiyle ilgili çok az şey okuyoruz. Öyle ki sırlarını okurlardan bile gizliyor.

Devam etmeden önce kullandığım birkaç terimi açıklamak isterim. Çelik Sorgucular için Lord Hükümdar'ın askerleri diyebiliriz. Artık insan değiller, vücutlarına çakılan kazıklar sayesinde sistem tarafından farklı bir şeye dönüştürülüyorlar ve skaaları öldürüp sissoyluları avlayarak düzene hizmet ediyorlar. Gözlerinden giren iki kazık kafataslarını, bir tanesi de kalplerini delip geçiyor ve buna rağmen yaşamaya devam edebiliyorlar. Yani bir Çelik Sorgucu için artık insan formuna dönmek mümkün değil diyebiliriz. Bu kazıklar sırtlarından görünebiliyor ve **hemalurji** dediğimiz, Sorguculara Alломantik güçler verecek şekilde hazırlanıyorlar; bu da onları yaşayan herkesten

üstün ve daha güçlü kılıyor. Gözlerindeki kazıklara rağmen bir Sorgucu; bir insandan çok daha net görebilir, yine hemalurji sayesinde bir sissoylunun güçlerinden çok daha fazlasına sahiptirler ve bu yüzden de bir Çelik Sorgucuyu alt etmek çok zordur, ana kahramanımız Kelsier için bile. Mutlak güç onların, bu demektir ki var olan kaptalist sistemin işleyebilmesi için Lord Hükümdar'a karşı gelen herkesi acımasızca katletmek ve her tehlikeyi, yani isyancı grubumuzu ve var olan bütün sissoyluları, avlamak durumundalar. Onları kandırmak da bir o kadar imkânsız, bir kere ele geçirdiklerinde kişinin kurtuluşu yok. Ve tam olarak bu noktada, karakterimiz Marsh onlardan gizlediği bir takım sırlarla onlardan birisi haline gelmeye çalışıyor. Burada ikili bir dinamik söz konusu: İlk olarak, Sorguculardan saklanıp ve onları kandırıp aynı zaman-

da da bir Sorgucu olmaya çalışmak fazlasıyla riskli. En ufak bir açığında isyana dair tüm plan alt üst olur. İkinci olarak ise, bir Sorgucu haline gelmek *bireysel* olarak Marsh'ın savaşmayı bırakacağı anlamına geliyor. Fiziksel ve mental olarak korkunç bir değişim geçiriyor ve bu değişim onun geçmişe ait her şeyi terk etmesi demek. En nihayetinde Hükümdar'a hizmet eden Sorgucular elit soylulardan ibaret, skaalardan nefret eden ve onları nefes almış gibi bir basitlikle katleden de onlar. Ve bunca yaşamışlıktan sonra onlardan birisi olmak zihinsel bir savaş. Ancak Marsh daha yüce bir amaca hizmet edebilmek için yine de belli operasyonlardan geçiyor ve zamanla herkesin tanıdığı, bildiği Kelsier'in kardeşi olan Marsh olmaktan çok uzaklaşıyor. İlk kitapta bildiğimiz

gibi, zeki ve güçlü ve hayli soğukkanlı; sadece *görünüşü* farklı. Ama ikinci kitapta her şey değişiyor. Lord Hükümdar gitmiş, görev başarıyla sonuçlanmış ama kaos asla dinmemiş, savaş hiç bitmemiş ve öyle bir anda Marsh artık farklı birisi. Zamanla da kötüleşiyor ve üçüncü kitabın en başında kendisinin nasıl bir halde olduğunu çok rahat anlayabiliyoruz.

“Marsh kendini öldürmeye çalışıyordu.

Sırtındaki kazığı çıkarıp bu berbat yaşamı sonlandırmak üzere gücünü toplamaya çalışırken eli titriyordu. Kurtulmaya çalışmaktan vazgeçmişti. Üç yıl. Kendi düşüncelerinin esiri olduğu, Sorgucu olduğu üç yıl. Bu yıllar ona kaçış olmadığını göstermişti. Şimdi bile zihni bulanıktı. Ardında

hakimiyeti O ele geçirdi. Önce, tüm dünyası sarsılıyor gibiydi, ardından her şeyi tüm açıklığıyla görebiliyordu. Neden çabalamıştı ki? Niçin endişelenmişti? Her şey olması gerektiği gibiydi.”

“O” dediğimiz şey kitapta **Harap** diye geçen karanlık bir kuvvet. Bu kuvveti, Marsh’ı ele geçirip boz ve yozlaşmış bu dünyayı çok güzel ve normal bir şeymiş gibi yansıtan ve çürümenin sebebi olan bir tanrı figürü olarak düşünebilirsiniz. En yıkıcı tarafı da Marsh’ın *ölemiyor* olması. İntihar hakkında düşünme yetisine bile sahip değil çünkü artık ne beden onun ne de zihin. Bunu sayfa 109’deki şu alıntıda görebiliriz;

“İstediğim bu değil mi, diye düşündü. Hükmedilmek? Harap onun her şeyi kendisi gibi görmeye zorladığında, ölmekte olan dünya harika görünmüştü. Kütüğün üzerinde oturup yavaşça küle gömülürken hissettiklerine kıyasla bu mutluluk çok daha yüceydi. Hayır, hayır, istediğim bu değil! Mutluydu evet ama sahteydi. Bir zamanlar Harap’la mücadele ediyordu, şimdi ise kendi çaresizliğiyle mücadele ediyordu.”

...

“Yine de bunun bir önemi var mı, diye düşündü. Son geldi. Harap’ı yenmenin bir yolu yok. Dünya sona erecek. Böyle düşündüğü için suçlu hissetti. Eğer utançla bakışlarını önüne düşürebilseydi, bunu yapardı. Bir zamanlar tüm skaa isyanını yönetmişti. Binlercesi onun önderliğindeydi. Sonra...” (s. 110)

Aslolan şey bunu çok başka bir ikilem olması. Psikolojik olarak, mental ve fiziksel olarak daha dün çıplak ellerinle öldürmek istediğin ‘insanlara’ dönüşmek... Hayatını mahvedenlere, bütün skaa halkına yüzyıllarca eziyet edenlere dönüşmek; kahramancılık oynamak adına bu yıkımı getirenlerden birisi olmak... Milletini kurtarmak için bir canavar haline gelmek ve en nihayetinde o milleti ve kendini bilinçsizce yok etmek... Ve en önemlisi bunu yaptığının *farkında olmak*. Ne kadar korkunç hissettirdiğinin ve bunu durdurabilmek için elinden hiçbir şey gelmemesinin farkındalığını yaşamak Marsh’ı mahveden ana noktaydı. Yani Marsh’ın ‘kendisi’ gibi hissedebildiği çok kısıtlı bir zamanı vardı, kontrol edilmediği her an kendisini nasıl öldürebileceğini aramakla geçiyordu. Ve bu da tamamen ideali uğruna bir intihar isteği idi, kendi çektiği acıyı sonlandırmaktansa bir Sorgucu olarak neler yapabileceğini bildiği ve bunu, kendisini, engellemek istediği içindi. Aynı bölüm, sayfa 111’de şöyle bir alıntıyla devam ediyor;

“...Yaratığın gücü ya da artık her neyse, her şeye yetmiyordu... Hemen her şeyi izleyebiliyor gibiydi, zihinler haricinde. *Belki... Belki... Eğer yeterince uzun süre mücadele etmeden beklersem, nihayet saldırmaya karar verdiğimde onu şaşırtabilirim.* Fena bir plan gibi görünmüyordu. Ayrıca Marsh zamanı geldiğinde tam olarak ne yapacağını biliyordu. Harap’ın en işe yarar aracını ortadan kaldıracaktı. Sırtındaki kazığı çekip çıkartacak ve kendisini öldürecekti.”

“Hüsrandan ya da çaresizlikten değil. Harap’ın planında önemli bir yer tuttuğunu biliyordu. Eğer kendisini doğru zamanda ortadan kaldırırsa başkalarına ihtiyaç duydukları fırsatı verebilirdi. Yapabileceğinin tümü buydu. Yine de bu uygun görünüyordu, yeni kazandığı kendine güven ise doğrulup gururla kendini dünyaya gösterebilmeyi istemesini sağlıyordu. Kelsier skaaların özgürlüğü için kendini feda etmişti. Marsh da aynısını yapacaktı, böylelikle dünyayı yok olmaktan kurtarmayı umuyordu.”

Sonuç olarak Marsh’ın bir planı vardı. “O” bedenini ve zihnini kontrol edebiliyordu, bu kontrol zamanlarında yapabileceği şeylerinse haddi hesabı yok. İnsanların ölmesi, can çekişmesi, sokaklara dizilmiş cesetler, alev alan dünya, yerde tabaka tabaka biriken kül... Hepsi önemsiz. Önemsiz çünkü yukarıda bahsettiğim gibi; hepsinin kendi içinde bir güzelliği, bir huzuru var. O’nun inandırmaya çalıştığı şey bu. Farklı bir alıntı daha, bu sefer sayfa 277’den.

“Marsh Elend Venture’nin toprakları üzerinde ilerledi. Ama imparator burayı terk etmişti. Bu Marsh ve onu kontrol edenler için bir davet gibiydi. İkisi gerçekten de aynıydı. Yürürken Marsh gülümsüyordu.”

“İçinde küçük bir parça hâlâ özgürdü. Ancak onu uyutuyordu. Harap onun pes ettiğini düşünmeliydi. Mesele buydu. Bu yüzden Marsh, içinde küçük bir kısmı saklı tuttu ve karşı koymadı. Külle kaplı gökyüzünün lekeli bir güzelliğe dönüşmesine izin verdi ve dünyanın ölümünü kutlu bir olay gibi kabullendi.”

Zihninin özgür parçasını uyutması aslında şöyle bir düşünceye itiyor Marsh’ı: eğer birden bu parça uyanır ve Harap bunu fark etmezse anında sırtındaki kazığı çıkarıp kendisini öldürebilir. Çünkü Harap bilinçte olduğu müddetçe kendisini öldürmesine bile izin vermeyecek. Diğer yandan tabii ki hiçbir şey bu kadar basit olamaz, yaşanan onlarca şeyden sonra Marsh’ın aklından geçenler gittikçe karışmaya başlıyor. Öyle bir noktaya varıyor ki artık düşündüklerinin kendisine mi yoksa Harap’a mı ait olduğunu bile kavrayamıyor. Ve bu anlarında biz Marsh’ı umudunu yitirmiş bir adam olarak görüyoruz. Sayfa 556’dan;

“Şimdi ise Marsh, küllerin içinde bekliyordu. Anlamı ne, diye düşündü. Efendisi bir şey istiyordu, bir şeye ihtiyacı vardı ve Vin’den korkuyordu. Bu iki şey Marsh’a umut veriyordu ama ne yapabilirdi? Harap’ın zayıf olduğu anlarda dahi kontrolü ele geçirememişti.

Marsh’ın içindeki isyankâr yanı son ana kadar gizleyip bekleyerek doğru anda arkasındaki kazığı çıkarıp kendisini öldürme planı giderek daha anlamsız geliyordu. Nasıl tüm bunları yapacak kadar uzun süreliğine kurtulmayı bekliyordu ki?”

Marsh’ın zihninde savaş devam ediyor, dışarıdaki dünya onları kurtaracak birisini beklese de Marsh bunun için fazla umutsuz. Vin’in bir kahraman olacağını, *çağların kahramanı* olacağını bildiği gibi kendisini kurtaracak kimsesinin olmadığını da farkında. Hiçbir zaman da ona el uzatan kimse yoktu zaten, ki seri boyunca beni en çok sinirlendiren ve en çok eleştirdiğim nokta da budur. Hikâyenin en başından beri ekibin içindeki en cesur kişi Marsh’dı, kimliğinden fedakârlık edip bir Sorgucu’ya dönüşen de oydu. İsyanın başarılı olmasındaki en önemli faktör de oydu. Tüm bunlara rağmen Kelsier’in ölümünden sonra kimse ne onu umursadı ne de geçirdiği dönüşümden ve Lord Hükümdar öldükten, yani Sorgucular liderlerini kaybettikten sonra nasıl bir durum içinde olduğunu merak etti. Bu da büyük ihtimalle hiçbir zaman Marsh’ın “o” tarafını görmediklerinden kaynaklanıyordu. Onu sadece Marsh olarak tanıdılar ve bir sonraki gördüklerinde düşünebildikleri tek şey bir *hain* olduğuydu. Ama hiçbiri onun kendi içinde, kendiyle yaşadığı savaştan haberdar değildi. Kendisini bir katliam makinesi halinde görmemek için bir an önce ölüp gitmeyi ne çok istediğini bilmiyorlardı. Vücudunu ve aklını kontrol edebilmek için mental bir savaş verdiği hakkında da hiçbir fikirleri yoktu. Bu sebepten dolayı da onun sadece değiştiğini; geçmişine, isyana ve tüm skaalara ve de dostlarına ihanet ettiğini düşündüler. Ama okurlar olarak biz bu değişimin olağandışı bir şey olduğunu biliyoruz. Yalnız bu açıkça kitaplarda verilmeyen bir şey, yazının başında dediğim gibi Marsh çok önemli bir figür ama yine de bir yan karakter ve dolayısıyla da yaşananların ana odağı o değil. Ben yalnızca okurken bu şekilde yorumladım ve seriye karşı olan eleştirilerimden bir tanesi bu yönde çünkü kim ne derse desin Marsh daha iyisini *hak etmişti*. İsyandaki rolü için daha fazla takdir edilmeliydi. Bir düşünün; değişim yaratmak için önce kendisini bir canavara dönüştürdü, sonra tekrar bir değişim yaratmak için canavar olarak ölmesi gerekti ancak bir canavar olarak ölmek onu bir kahramana dönüştürecek. Belki de Marsh’ın öyküsünü anlatmanın en kısa yolu budur, her haliyle okuması çok yorucu bir adamdı.

Kaynakça

Sanderson Brandon, Sissoylu - Son İmparatorluk, Akılçelen Kitaplar, Ankara, 2020

Sanderson Brandon, Sissoylu - Kuşatma, Akılçelen Kitaplar, Ankara, 2020

Sanderson Brandon, Sissoylu - Çağların Kahramanı, Akılçelen Kitaplar, Ankara, 2020

Etiket ılgınlığı

Nisanur Ekşi

Giydiğimiz kıyafetlerin, kullandığımız eşyaların ve hatta kendimizin dahi etiketsiz olmasına katlanamıyoruz artık. Çevremizdeki her şeyi bir etiketin altına sokuşturma isteğine karşı koyamıyoruz. Canlı cansız bütün varlıkların en az bir etikete ihtiyacı olduğu inancı gün geçtikçe daha da çok kişiyi etkisi altına alıyor. Var olmak için etiketlenmiş olmak gerektiği düşüncesi her geçen saniye daha da kuvvetleniyor. Eğer var isen, bir etiketler yığını altında olmak zorundasın!

Bu durum alışveriş alışkanlıklarımızı da etkiliyor. Satın almada işlevsellik yavaş yavaş ikinci plana kayıyor. Satın aldığımız her şeyin “marka” olmasına özen gösteriyoruz. Spesifik mağazaların dışındakilere dönüp bakmıyoruz bile. Artık eşyalar için değil markalar için, etiketler için alışveriş yapıyoruz. Özellikle de eğer bir şeyi sosyal medyada görmüşsek, almadan içimiz rahat etmiyor. Bu 21. yüzyıl takıntısı; basit bir patates cipsinden, spesifik bir desene, termosu, elektronik cihazlardan kendimizi sınıflandırmak için kullandığımız bireysel ve sosyal etiketlere kadar etkisini gösteriyor artık.

Bu etiket sevdası sadece eşyalarla sınırlı kalmıyor tabii. Kendimize de uygun bulduğumuz, bize layık olan etiketleri yapıştırmaya başlıyoruz yavaştan. Kendimizi tanıtırken adımızdan önce kendimize uygun gördüğümüz etiketleri kullanmaya başlıyoruz. İlk başlarda kendimizi daha iyi bir şekilde ifade etmemiz için ortaya çıkan ve faydası da olan etiketler, bizim hor ve aşırı kullanmamız sonucu yavaş yavaş anlamlarını yitirmeye başladılar. En ufak bir tercihimizi veya kişilik özelliğimizi bir etiketin altına yerleştirmeden duramıyoruz. Ve bu durum gün geçtikçe değişim potansiyelimizi parça parça yok ediyor. Kendimizi bu etiketlerin altına sıkıştırdıkça birey olarak gelişmemiz zorlaşıyor. Yerimizde sayıyor, yaptığımız hataları tekrar tekrar yapıyoruz. Büyüyemiyoruz. Kendi varlığımızın tam olarak farkındalığına ulaşmamızı, kendimizi en ücra köşelere kadar keşfetmemizi engelliyor bu içine sıkıştığımız etiketler.

Tabii ki bu etiket kullanımımızı yok etmemiz gerektiği anlamına gelmez. Ancak onların değiştirilemeyecek doğrular oldukları inancını bırakmamız gerek. Etiketlerin, kendimizi keşfedip tanımlamamızda çok büyük yardımları dokunabilir, tabii doğru ve kararında kullanıldıklarında. Zamanla nasıl birey olarak hem ruhen hem bedenen değişiyorsak, kendimize uygun bulduğumuz etiketlerin de aynı bu şekilde form ve anlam değiştirebileceğini kabullenmemiz gerek. Bu dengeyi yakaladığımız takdirde, kendisinin farkında ve kendiyle barışık bir birey olma yolunda ilk adımları atmış olacağız.

Yirmili Yaşlar Sendromu

Ecenur Borlu

Her yaşın bir klişesi vardır. Bu klişelerden en yaygını yirmili yaşlar sendromudur. Gerek otuzlu yaşlarında gerekse seksenlerinde olan büyüklerimiz, tecrübelerinden yararlanalım, hayata atılmaya hazırlanalım diye sürekli bizleri kalıplaşmış deyimler ve sözlerle uyarır, başımıza geleceklerden önceden haberdar ederler. İnsanın 20 yaşına girdiği günden itibaren üstüne binen o yetememezlik hissi, verimli olamadığı düşüncesiyle boş durduğu her an içini saran o vicdan azabı, etrafındaki yaşıtlarına bakıp kendini karşılaştırması sonucu ortaya çıkıveren, o diğerlerine kıyasla hayatta geride kalmışlık hissi ve en önemlisi yüksek dozda gelecek kaygısı bireyi psikolojik bir bunalıma iter ve bu kişiden kişiye değişen bir şekilde, yirmili yaşlar boyunca devam eder. Bu ruh haline girmek, herkesin yaratılış gereği daima kendisini diğer bireylerle karşılaştırması ve her daim daha iyiye ve güzeline sahip olmayı, yaşıtlarından ve çevresindekilerden daha iyi ve ileride olmayı hedeflemesi dolayısıyla kaçınılmazdır.

Her ne kadar kendimizi başkalarıyla kıyaslamamız gerektiği, her bireyin farklı olduğu ve farklı hayatlar yaşadığı veya her öznenin yaşanan bir olayı farklı yorumlayacağı ve bu sebeple kişinin öncelikle kendini tanıması, hoşlandığı aktiviteleri keşfetmesi, kendi güçlü yanlarını bulması gerektiği nasihatlenirse de bu çoğunlukla bireyin elinde değildir. Kişinin 20 yaşına girmesiyle beraber ailesi ve sosyal çevresi tarafından üzerine uygulanan baskılar artar, beklentiler yükselir ve sorumluluklar artık omuzlarına yüklenmeye başlar. Devamında ise birey çoğunlukla kendinden ziyade etrafındakileri tatmin etmek ve kendini kanıtlayabilmek adına bir benlik arayışına çıkar. Bu durum kişiye bağlı olarak iki farklı şekilde ilerleyebilir:

İlk olarak, birey ya bu kadar yükü kaldıramaz ve boğulmaya, bunalmaya başlar; yetersiz olduğunu düşünüp kendini buna şartlar ve hatta belki de bunu kişiliği haline getirip kendi önüne engeller koyar ve bunun sonucunda ise depresif bir döngüye girerek kendine acı çektirir. Ya da ikinci seçenek olarak bu yükün altında kalmamak için harekete geçer ve kendini üretken olmaya adar. Bunun sonucunda kendini geliştirmiş bir insan olarak hem topluma hem kendisine katkıda bulunur. İkinci seçenek ihtimallerin en iyi gittiği durum halidir ve nadiren görülür, asıl sorun birinci grup içerisinde bulunmaktadır. Neyse ki bu grupta bulunanların tamamıyla umutsuz vaka olduğu söylenemez ve hatta bu şahıslar ikinci gruptakilere fark atarak kendilerini hayatta daha da ileride, daha iyi bir konumda bulabilirler

Bahsi geçen birinci grup yeleri yapılacak ve yapilabilecek çok fazla şey olması ve ne olursa olsun hiçbirine yetiemeyecekleri düşüncesiyle bunalıp kendilerini izole ederler. Bu süreçte her ne kadar dışarıdan verimsiz kişiler olarak görülseler de onlar aslında bir i savatadırlar. Hayal ve fikirlerini hayata geçirmek, hatta kalkıp bir adım atmak için bile kendileriyle kavga içinde olurlar. Aslında belki gerçekten büyük bir potansiyele sahip olsa da –hatta bunun bizzat farkında da olsa– ahıs bazen kusursuz bir ürün çıkarıp kendini kanıtlama hevesiyle hiçbir şey yapamaz hale gelir.

Bütün bu varoluşsal sancılar ve sorgulamalar sonucu bir gün kendinde bu izolasyondan çıkma gücü bulup da hayatını değiştirme yolunda bir adım atacak olursa, birey, içinde bulunduğu depresif döngüden daha da gcl ve din bir halde çıkar ve ite o zaman hayatını gerçekten yaşamaya balayabilir. Ancak bunun için tüm potansiyelini gerçekten ortaya koyup yaptėı ie kendini vermesi gerekir. Yapılacaklar listesinde bulunan tüm maddelere geniş ereve- den bakarak boğulmayı değil de, yalnızca bir tanesini seçip ona odaklanmayı tercih etmelidir. Yapılacaklar listesindeki diğer maddelerin de bir bir üstü çizilmeye balar. Bu bağlamda önemli olan ise ilk adımı atabilmektir.

Tüm bu varsayımsal durumları ele alarak ve de klielerin doğru olduğunu kabul ederek diyebiliriz ki ne durumda olursanız olun kendinizden vazgeçmeyin, hayatınızı diğerleriyle kıyaslamayın. Bu noktadan itibaren hayatta her zaman sorumluluklar olacağını kabullenip bunu yaşamın bir parçası olarak kucaklayın. 20 yaına gelmiş olmanız sadece yaamınızın başlangıcında olduğunuzun ve gerçek hayata aslen adım attėınızın göstergesidir. Unutmayın ki her ya yenilikleriyle gelir. Korkmayın ve yaşamaya devam edin. Sadece kendinize güvenin ve kendinizle savamaktansa uzlaşmayı deneyin. Elbette ki zorlanacaksınız ama gün gelecek yalnızlığınızla ve kendinizle barımak durumunda kalacaksınız. Yalnızca direnin çünkü zorluklar ve sendromlar gelip geçicidir, siz ise kalıcısınız.

Acımasız **Bahar Kaya**

Yüzüne uzun uzun baktım. Üzgün gözüküyordu, pes etmiş gibiydi. Bir şeyleri geride bırakmış ama bıraktıklarını kendi bile hatırlayamıyor gibiydi. O eski neşesinden eser yoktu, gençliğini tanıdığım bu kadın artık yok olmak üzere zamanının dolmasını bekliyordu. Ona karşı içimde nedense bitmek bilmeyen bir öfke, nefret, hatta tikslenme taşıdığımı fark ettiğimde çok şaşırdım. Birlikte yaşadığımız onca şeyden sonra bu hisler kendimden utanma sebep oldu.

Gözlerinin etrafındaki çizgilerde bütün yaşanmışlıkları kendilerini anlatmak için bekliyordu. Attığı kahkahaların, döktüğü göz yaşlarının izleri gözlerinden yanaklarına kadar inmişti. İki kaşının ortasındaki iki derin yarık, öfke ile bana geri bakıyordu. Kaşlarının üzerinde de aynı hikaye vardı. Duygularını hiç saklayamazdı, öfkelenmekten, sormaktan ve öğrenmekten hiç sıkılmazdı. Ne kadar da karışık bir tablo, ne kadar da trajik bir hayat. Neler yaşadı da bu kadar değişti, ne oldu da bu kadar uzaklaştım ondan? Bilemiyorum, hatırlayamıyorum. Kendimi bildim bileli onunla birlikteyim ama şu an bana bakan o gözler birer yabancı gibi. Işıktan parıldıyorlar ama sanki o gözlerin ardında sonsuz ve karanlık bir boşluk var. Sanki bana bakmıyor, beni sadece alışılmış bir şekilde görüyordu gözleri. Ben baktığı ya da merak ettiği bir şey değildim artık, sadece şans eseri bakışlarımız buluşmuştu. Bu buluşmalar birlikteliğimizin son yıllarında gittikçe azalmış olmasına rağmen, ne ben ona ne de o bana bakmak istiyor gibi gözüküyordu.

Saçlarındaki ilk beyaz teli fark ettiği gün ne kadar kahrolduğunu hatırlıyorum. Tek bir beyaz tel sanki onun sonunu getirecekmiş gibi davranıyordu. Yıllarca saçlarını boyadı ama bunu da bırakalı yıllar olmuştu. Gümüş saçları ışığı öyle bir yansıtıyordu ki yüzü sanki nurlar ile çerçevelenmiş bir tablo gibiydi. Tanıyamadığım, şaşkınlık ile izlediğim bu tablo çok bitkindi. Renkleri solmuş, çatı katında unutulmuş, toz kaplamış bir yağlıboya tablosu gibiydi suratı. Restore edilmesi gereken çizgileri, kazınması gereken güneş lekeleri olmasa tabloyu çok daha iyi görebilirdim ama o nefret ettiğim deformasyonlar beni sinir ediyordu. Tablo o kadar rezil bir haldeydi ki en iyi restoratörler bile onu kurtaramazdı sanki. Bir şahe ser zaman içerisinde mahvolmuştu.

Ona acıdım, gençliğinden kalan tek izler burnundaki ve yanaklarındaki güneş lekeleri ile çillerdi. Genç bir kızken Akdeniz’de yüzmekten, sıcak kayaların üzerinde güneşlenmekten çok zevk alırdı. Annesinin sözlerine kulak asmadan bütün yaz güneş altında kavrulurdu. Güneşin cildine zarar verip vermemesi umurunda değildi. Şimdi en son ne zaman denizi gördüğünü bile hatırlayamıyordu. Yanaklarında ergenliğinde sıkılmaktan usanmadığı sivilcelerin derin oyukları vardı. Bu izlerden hep nefret ederdi, oysa bütün bu izler ona bir zamanlar genç olduğunu anımsatan birkaç şeyden biriydi. Onu tanıdığım ilk günden beri kimsenin sözünü dinlemeyen, karşı çıkmaktan geri durmayan ve arlanmayan bir insandı. Ama uzun zamandır, birilerine karşı çıkmayı bırak kendisine verilen bütün emirleri harfiyen yerine getirmeyi adet edinmişti. Belki de artık bunun için çok yorgundu, çok bıkkındı, ya da bazen yapılacak en iyi şeyin hiçbir şey yapmamak olduğuna kanaat getirmişti. Bilmiyorum. Uzun zamandır onunla konuşmadım, onu dinlemedim, o kadar ki ben mi onu dinlemeyi bıraktım o mu benimle konuşmayı bıraktı bilmiyorum.

Sevdiği şeyleri artık yapmasının imkanı yoktu, vücudu buna el vermiyordu. Güçsüzleşen kollarındaki deri sarkmış, dizleri tutmaz hale gelmişti. Bitmek bilmeyen bir bel ağrısından şikayet edip duruyordu ve dik durmakta bile zorlanıyordu. Yüzmeyi özlemişti, suya dalıp çıkmayı ve tırmanabildiği en yüksek tepeden suya kendini bırakmayı. İltifat toplayan bütün yemek tariflerini unutmuştu, artık kimse ondan yemek yapmasını istemiyordu. Yemek yapmak bir yana, yemesine izin verilen şeyler bile yıllar içinde azalmıştı. Gözleri eskisi gibi görmüyordu, gözlük koleksiyonunu karıştırmadan iki satır bile okuması mümkün değildi. En güzel şarkıları dinleyerek dans ettiği günler geride kalmıştı, ona seslenenler bile birkaç defa denemeden cevap alamıyordu.

Bütün bunları düşünürken ona sarılmayı hatta onu öpmeyi ne kadar istediğimi hatırladım. Bu yaşına kadar sarılıp öptüğü onca kişi arasında ben yoktum. Sonsuzluk gibi gelen bu yıllar içerisinde ona ne kadar acımasız davrandığımı fark ettim. Benim nefret dolu düşüncelerim ile geçirdiği bir ömrün ardından bana sarılmak ister mi bilmiyorum. Onun hakkında her şeyi bilirken, onun hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Günlerce haftalarca yüzüne bile bakmadan yaşadığım bu kadın benden nefret ediyorsa suçlusu bendim. Ama beni besleyen de oydu, beni susturmamayı o seçmişti. Bu yaşında bile ona hakaretler yağdırmama susmuştu. Beni çok sevdiği için miydi bu? Ya da benden kurtulamadığı için mi?

Gözlerimi yerden kaldırıp ona çevirdiğimde, gözlerinden yaşlar boşaldığını gördüm. Bu yaşlı zavallı kadını yine ağlatmıştım. Onu mutlu edemiyordum, ikimiz de birbirimize katlanamıyorduk. Fakat birbirimizden ayrılamazdık. O benim acımasız sözlerimi duymaya, ben de onun yavaş yavaş yok olup zamana karışmasına şahitlik etmek zorundaydım.

Acısına son vermenin tek bir yolu vardı: aynadan uzaklaşmak.

Yıllardır yaptığım gibi beyaz işlemeli örtüyü tekrar aynanın üstüne örttüm. Bu girintili çıkıntılı pirinç aynayı ilk aldığımda başından ayıramazdım. Saçlarımı şekillendirerek, makyaj yaparak saatler harcardım. Fakat uzun zamandır olduğu gibi sadece fildişi tokamı almak için makyaj kutumu açtım. Ak-
lar düşen saçlarımı hep yaptığım şekilde topladım, renk renk göz farları, rujlar ve pudralar bana merakla bakarken umursamazca kutuyu kapattım. Ağrıyan dizlerimin mücadele ettiği kadar hızlı bir şekilde yatağıma gittim ve uzandım. Aynadaki kadını üzmenin vicdan azabı ile gözlerimi yumdum, kalbimi yine bir sancı ele geçirdi. Acımasız olan zamandı, ben değildim.

Boşver **Hatice Darı**

Sabahın ilk ışıkları odayı aydınlatırken adam yataktan yavaşça doğruldu. Hala çıplaktı, çamaşırlarını aramak için öne doğru eğildi. Pencereden süzülen ışık hüzmeleri ancak odanın yarısını aydınlayabilecek güçteydi. Gecenin başında yakılmış mumların sigara kokusuna karışmış vanilya esintileri hala hissedilebiliyordu. Açık sarı duvar kağıdına vuran güneş, sehpanın üzerindeki şarap kadehleri, küllük ve söndürülmüş onlarca sigara, duvardan sarkan kurumaya yüz tutmuş çeşit çeşit bitkiler, çalışma masasının üstündeki kaos... hepsi ona yanındaki kadını tanıtıyordu. Saçları yüzünü ve omuzunu çerçevelemiş halde cırılçıplak uzanıyordu. Gözleri buluştu. Adam kafasını çevirip giyinmeye devam etti.

“Neden burada kalmıyorsun?”

Adam bu soruyu uzunca düşündü. Neden burada kalmıyordu? Neden yanında yatan güzeller güzeli kadını terk edip gitmek için can atıyordu, dün gece onunla kalmak için her yolu denemişken. Korkuyordu belki, tekrar canının yanmasından. Korkuyordu güzel kadınlardan. Seneler önce kalbini kırmış olan bir başka genç kadın ona dünyanın sadece acıdan ibaret olduğunu öğretmişti. Bunun üzerine kendine bir daha kimseyi sevmemenin sözünü verdi. Kinlenmemiştir ona. Hayır, hiçbir kadına kin beslemiyordu aslında. Onların kalbine erişmelerini istemiyordu yalnızca. Tadını çıkarmak istiyordu, hayatın ve güzel kadınların.

“Boşver. Bi’ taksi çağırır giderim ben.”

Kadın suratını izledi adamın. Onu bir daha göremeyeceğini biliyordu. Eğlenmişti halbuki, ama o da buna alışmıştı zaten. Zaman zaman yatağını ziyaret eden adamlar için kıyafetlerini kaldırıp geçici bir yer açıyordu sadece. Onlar gidince kıyafetler her zamanki yerlerini alacaklardı.

Adam giyinmiş bir halde yatağın başında duruyordu, kadını izliyordu. Kadın gözlerini kapadı, huzurluca uykusuna devam etti. Adamı bir rüya gibi hatırlamak niyetindeydi belli ki. Adam döndü ve odaya son kez göz gezdirdi.

Sehpanın üzerindeki sigara paketini cebine atarken masanın üzerindeki boş hediye kutularını fark etti. Adam bunu garipsedi. Boş hediye kutularını bile atmaya kıyamayan bir kadın boşvermişçe yatıyordu yanında, ona hoşçakal demeyi bile umursamadan. Gülümsedi adam, kendini bir sebepten yakın hissetti kadına birden. Kadının uzun bedenine son kez baktı ve kapıdan çıktı.

Oda sessiz ve huzurluydu. Kadın doğrulup camı hafifçe açtı, odaya temiz hava girsin istiyordu. Pencereden adamı görebilir mi acaba diye hafifçe kafasını sarkıtmak istediye de üstünde hiçbir şey olmadığını hatırlayıp bu isteğinden vazgeçerek yatakta oturdu. Dün gece olanları düşünmeye başladı. Sarhoşken adama saçma sapan şeyler söylemiş olmamanın umudu içerisindeydi. En nihayetinde o da boşverdi ve yere doğru eğilip adamın yatakta bıraktığı boşluğa, yerde kirlenmesinden korktuğu kıyafet yığınına fırlattı. Yatağına uzandı ve kendisi ve adam hakkında uzun uzun düşünerek yavaş yavaş uykuya daldı.

** Redd'in "Boşver" şarkısından esinlenilerek yazılmıştır. - yn*

Bu Bir Hatırat, Isabel

Feyzanur Tekiner

Maceió isimli bir yerdeydim o zamanlar. Senin ölümünün tam beşinci yıldönümüydü. Sıcak bir yaz akşamıydı, Isabel ince beyaz elbisesinin içinde, ayağında duran terliklerini çıkarmış ve çıplak ayaklarını kumla kaplamıştı. İkimiz de sahil kenarında, yavaş yavaş toparlanıp giden insanları izliyorduk. Güneş batmak üzereydi ve gökkubbe kızıla bürünmüştü. Bu mevsimin kızılı bir başka olurdu, tonu biraz daha kırmızı. Bizim memlekete güneş batınca serinlik çökmezdi, gece gündüz kavrulurdu çocuklar. Evet, bak; artık nasıl da memleketim saydım burayı. Yanımda oturan kızcağız krem sürmediği için yanmıştı biraz, soluk tenine renk gelmişti ancak canı acıyordu, biliyordum. Kumral saçlarını sıkıca toplamıştı ensesinde, güzel bir kızdı. Küçük yüzü çillerle kaplıydı. Bir çocuk önümüzden topa vura vura koşturdu, arkamızda çay satan adam termosunu da alıp gitti. Araba sesleri azaldı, gün battı, evlerin ışıkları yandı ve biz oturmaya devam ettik öylece. Bir tiyatro oyunundaydık. Ne bulduğumuz yer ne de zaman gerçektir. Yazılıp çizilmiş, kurgulanmış karakterlerdik sadece. Sormasalar, anlatmazdım. Ama o sordu. Kimse sormamıştı ama Isabel sordu.

“Doğuştan kötü olan biri var mıdır?” diye sormuştun, “Ve bu kişi bir gün çıkıp bir iyilik yapsa... Bu hem onun bilincine, doğasına, karakterine hem de geçmişte kötülük yaptığı bütün insanlara bir ihanet değil midir?”

“Evet, sense bana cevap vermedin.” Cevap vermek de istemiyordum zaten. O, diğer yandan, sorduğu soruların cevabını nasıl alacağını çok iyi bilirdi.

“Neden sordun?”

Isabel derin bir nefes aldı, cevapları sürüncemeye getirmemden hoşlanmadığını evvelsi gün hayallerim hakkında konuşurken anlamıştım. “Düşünüyorum.” dedi sadece, doğru olmadığını biliyordum. “Yazmam lazım.” diye devam etti. Bunun da doğru olmadığını biliyordum. Isabel yazmazdı, Isabel ihtiyacı olmadığına düşünmezdi bile. Sorusuna cevap vermemi bekliyordu. Üstelemek de istemediğinin farkındaydım ancak o, bu yaşında bile insanları bir şekilde yola getirebiliyordu.

“Sen... Kaç yaşındaydın?”

“17” diye cevap verdi neşeyle. Yaşıtlarının iki sokak ötedeki barda eğlendiklerini ve aralarında okuldan arkadaşlarının da olduğunu biliyordum. Ve

oturmuş zihnini boş yere yoracak konular hakkında sohbet ediyordu. Gülümseyerek bana baktı. “Sen kaç yaşındasın?” Aklından geçeni tahmin edebiliyordum. Ancak beklediğini vermeyecektim ona. Yaşımdan hiçbir zaman çekinmemiştim. “68,” diye yanıtladım ancak sanki bir on yıl daha yaşlanmışım. Galiba sensizlik vurdu ya da yol yordu bilemedim, sadece 6 ve 8 çok gereksiz rakamlar gibiydi. “En nihayetinde, yaşadığı hayat yaşlandırıyordu insanı, geçen zaman değil.” demiştin, haklıydın.

“Annem sana adınla seslenmemem gerektiğini söylüyor, en azından Bayan falan demeliymişim, teyze dersem de ayıp olacağını söyledi.” İsa-bel’in sözleri öylesine yapmacık duruyordu ki, onu yetiştiren annesinin bir kopyası gibi... Sürekli olarak her şeyi eleştirmemi sevmezdin biliyorum ama...

“Bana istediğini diyebilirsin ama annenin dedikleri başkaları için geçerli, unutma.” Kendi söylemlerim bile sinirlendiriyordu beni. İsa-bel başını sallayıp beni onayladı, keyfi yerindeydi. Ne kadar tatlı bir kızdı... Tanısan çok severdin. Tanısan beni de severdin, olsun. Bunaldım bugün biraz, deniz fazla sakin. Doğru düzgün kuş bile yok çevrede biliyor musun? Fazlaca kedi sadece, kedilerden de nefret ederdin ya, neyse.

“Bana neden İsa-bel adını taktın?”

“Çünkü...” sustum. Neden? Seyirci benden etkileyici bir cevap beklerdi, İsa-bel ise bir hikâye. Ondan büyüğüm, yaşlıyım, hatta yabancıyım diye zannederdi ki her suskunluğumun ardında bir gizem saklı. Oysa sadece sevdiğim bir isimdi, açıkçası sevmiyor bile olabilirdim. Onu ilk gördüğümde aklıma gelmişti sadece, huyuna gitmek için öylesine koymuştum işte adını. “Ölen kızımın adıydı İsa-bel, üç yaşındayken...” durdum biraz sindirmesi için. “Üç yaşındayken toprağa gömdüm onu.” Biraz ufuk çizgisine bak, sonra biraz yerdeki kuma. Kumda gezen karıncayı izle, İsa-bel seni izlesin. Ne güzel yalan söyledim fark ettin değil mi? Kızardın duysan biliyorum ama bakma, gideceğim zaten işte; bırak kızın anlatacak bir hikâyesi olsun. İsa-bel’in gözleri doldu, çok ağlak bir kızdı zaten, epeyce de saf. Her şeye inanırdı, gerçek bir aptal gibi. Onun gibilerinin içini bir tek ben bilirdim, bundan birkaç yıl sonra dönüşeceği kadın bugünleri mumla arayacaktı.

“Eğer şimdi hayatta olsa... Kaç yaşında olacaktı?” diye merakla sordu İsa-bel, artan rüzgâr saçlarını dağıtıyordu hafiften. Sorusuna cevap vermedim. Bir kedi miyavlaması duydu, kalktı gitti kediyi sevdi.

“İnsanlar kötü doğmaz, İsa-bel.” dedim o elindeki kedinin başını okşarken. “Size böyle öğretilmedi, biliyorum.” Öksürdüm, bu seferki gerçektir. Son zamanlarda çok sık öksürür oldum, hatırlıyor musun doktorun bana ne

dediğini? Hatırlamıyorsun elbette, olsun. İsaabel kedi kucağındayken sevinçle gelip dibime çöktü tekrar. Heyecanı, aniden yükselen enerjisi beni şaşırtmıştı. Öksürüğüm de geçmişti oysa, beni dinleme tenezzülünde bile bulunmadı.

“Ben de öyle düşünüyorum biliyor musun! Ah, keşke diğerleri de anlayabilse bunu!” Laflarına asla inanmadığından emindim, bu kadar insancıl biri olamazdı İsaabel. Doğasına aykırıydı. Tanıdığım tek hayranı sendin, sen de... Gerçi pek de sevmezdin kendinden düşük olanları, neyse.

“Birazdan hava kararacak İsaabel, gitsek iyi olur.” dedim iki taraftan vuran kırmızılığı görerek. İsaabel şaşırdı herkes gibi. Sen olsan sen de şaşırdın, yolun yarısında çekip gitmek bana göre değildi çünkü. Çünkü sahnenin tozu duruyordu hâlâ ahşap zeminde. Ama bilirsin, hayat bazen tahmin edilemediği gibi her zaman kontrol de edilemez. Kendi yaşantımı kontrol edebilsem bu çürük tahtaların üzerinde ömrümü harcar mıydım dersin? Biraz üşümeye başladım şimdi, aslında soğuk bile değildi. Dedim ya, güneş batmış ve rüzgâr esmiş ama öylesine sıcak ki hava hiç fark etmemişsin. Gece olmuş, insanlar evine kapanmış ama sen sokak kedilerinin arasında bekliyorsun. Senden yemek dileniyorlar, elinde onlara verecek bir ekmek kırıntısı bile yok. “Öyle işte İsaabel,” demek istedim ama sesim çıkmadı. İsaabel gitmek istemedi, ben kalmak istemedim. Bütün sahil dağıldı, İsaabel ve kucağındaki kedi bile beni yalnız bıraktılar. Ben tek kaldım. Ayaklarımı aynı onun yaptığı gibi kumla kapladım. Hava karardı, bir tane kuş gördüm gökyüzünde; yıldız hatta ay bile yoktu. İsaabel’e sabah görüşürüz demiştim ama sabah olmadı.

Soba **Mustafa Yıldız**

Bu duvarlar...
İsten kapkara duvarlar
Sobanın kabahati değil
Odunun, korun, çıranın

Bu duvarlar...
Çocukluğumuzun ilk tuvaleri
Rengarenk çizgiler, izler
Cin aliler, arabalar, papatyalar

Bıkmazdık, yesek de fiskeyi
Karanlıklarına ışık tutmaktan
Huysuzluklarına directmekten
Yontmaktan taşlaşmış kalplerini

Daha mı mutluyduk,
Özlem duyduğumuz günlerde?
Yoksa unutmuş muyduk,
Bileğimizdeki yanık izini?

Sahiden sıcak olan aile miydi?
Sobada değil miydi maharet
Unutturur muydu kestane kokusu
Kırgınlıkları, geçici düşmanlıkları?

Niçin sevilmezdi duvardaki çiçek
Kabahat niçin çocukta aranırdı
Kaçmak mıydı bu, sığınmak mı
İçlerindeki çocuğun çığlıklarından?

Artan hararetimize
Sobanın eşlik edişi nedendir
Kapıdan giren soğuk,
Neden bıçak gibi dayanır boğazımıza?

Daha mı zordur en yaramaz kuzuyu yakalamak
Yuvadaki düşmanın patatesini tuzlamaktan
Çayına şekerini koymak
Az mıdır bir sırt odunu taşımaktan?

Sabaha kadar yanan soba
Fokurdayan ibrik, kalan ay
Aynı duvara bakıp gömülmek yastığa
Ağlamak, ıkınmak, düşlemek

Aynı senaryoyu oynamak
Günlerce, aylarca, yıllarca
 l nceye kadar oynamak
Hastalık değilse nedir?

Bu hastalıkla sarıp sarmaladığınız yavru
Giydirip karamsarlığınızla kuşandırdığınız
Körpe oğlakların peşine taktığınız
ieğini soldurduğunuz aamadan kopardığınız

Bu dik başlılık
Hayvanların,
Bu kapkara yüz
Güneşin suçu mudur?

 v nleriniz,
Kırmak, bağırmak, haykırmak
Hazzediyorsunuz tabii
Gitmekten, kırmaktan, yıkmaktan

İçinizde kıvranan çocuğun seslenişı
Soğukluğunuza rağmen ellerinizin sıcaklığı
Avcunuza almak için değil mi masumiyetimizi
Kırmak için hevesimizi?

Tüm bu kötülüklerinizi örtecek mi
Ölmeden biriktirdiğiniz namazlar?
Açlık kurtaracak mı sizi? Aklayacak mı?
Haykırmayacak mı fidanlar yüzünüze

ocuklarınızdan esirgediğiniz şefkat,
Arayıp bulmayacak mı sizi cehenneminizde
Bir odun da o atmayacak mı
Dinmeyecek ateşinize?
Sonsuza kadar sürecek mi sandınız?

Bir çocuk çıkacak kafesinden
Alacak eline tam on iki renk kalem
Çizmeye başlayacak duvarlarınızı
Kuş çizecek, çiçek çizecek, düş çizecek

Öylece bakacaksınız
Hiç sabah güneşinin vurmadığı pencerenizden
İnim inim inleyeceksiniz belki
Bu sefer dokunamayacaksınız, kıramayacak

Geri getirecek sildiklerinizi
İyilik, güzellik, huzur getirecek
Rahat uyuyun. Kininizle kuşattığınız ocağınıza
İncir ağacı dikecek.

Soba, 2024, Tuval üzerine yağlı boya, Sabine Yıldız
@sabine_yildiz

Yapraklar
Mustafa Yıldız

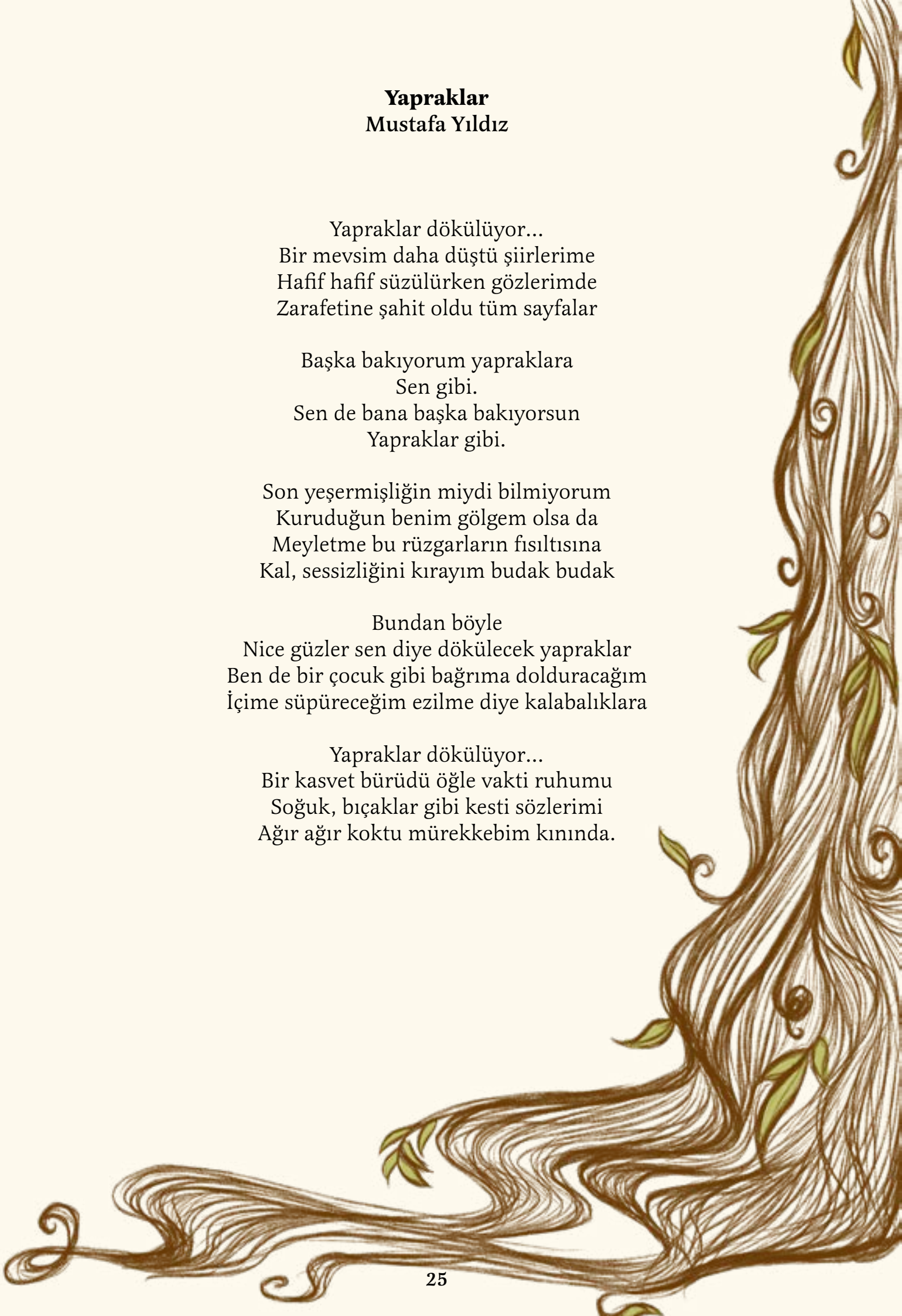
Yapraklar dökölüyor...
Bir mevsim daha düřtü řiirlerime
Hafif hafif süzölürken gözlerimde
Zarafetine şahit oldu tüm sayfalar

Başka bakıyorum yapraklara
Sen gibi.
Sen de bana başka bakıyorsun
Yapraklar gibi.

Son yeşermişliğin miydi bilmiyorum
Kuruduğun benim gölgem olsa da
Meyletme bu rüzgarların fısıltısına
Kal, sessizliğini kırayım budak budak

Bundan böyle
Nice güzler sen diye dökülecek yapraklar
Ben de bir çocuk gibi bağırma dolduracağım
İçime süpüreceğim ezilme diye kalabalıklara

Yapraklar dökölüyor...
Bir kasvet bürüdü öğle vakti ruhumu
Soğuk, bıçaklar gibi kesti sözlerimi
Ağır ağır koktu mürekkeğim kınında.

Karlı Bir Gece, Tramvay Durağı
Feyzanur Tekiner

*“Tramvay durağında adımını karlı zemine attığında,
Yüzüne vuran ayazı hissettiğinde ve aldığı nefes ciğerlerini yaktığında,
Ve gökyüzüne bakıp da kalabalık bulut kümelerini gördüğünde...
Hayata dair her umutsuzluk beslediğinde, aynı ifade oluyor gözlerinde.
Öyle bir melankoli ki sanki zihnindeki fırtınalar gözlerinden dökülmek istiyor
dünyaya.*

*Sanki aklın bu yeryüzüne sığmıyor,
Sanki ruhun uçsuz bucaksız ama seni zorla tutuyorlar burada.
Okyanuslardan bile derin bakışların,
Farkında değilsin ama söyleyemediğin her şey bir şiir gibi okunuyor göz-
lerinde.*

*Ve sen bekliyorsun hâlâ, kar taneleri saçlarını ıslatırken
Bu karanlığın en güzel tonunda,
Gecenin en derin sessizliğinde.*

*Gidebilsen giderdin.
Gidebilsen, uzaklaşabilsen giderdin.
Ve biliyorum ki arkana baktığında seni tereddüte düşürecek hiçbir şey olmazdı.
Ama her şeyden önce kendini terk etmek korkutucuydu.
Senin için kendi benliğini yitirmek, her şeyden beterdi.
Bu yüzden kaldın ve saklandın duvarların arkasına,
Bu yüzden donmak üzeresin soğukta.*

*Bir tek tramvay durağı vardı sana varlığını hatırlatan,
Bir de her gün kestirme olarak kullandığın mezarlık.
Eski ve terk edilmiş bir mezarlıktı, hatırlamazsın.
Kim olduğunu bile bilmezken nasıl hatırlamanı beklerim ki senden?
Tuhaftı fakat hatıralarda yeri var,
Hatıralarda yeri olan şeyleri yaşatmak gerekir.
Çünkü yaşanmışlıklar insanlar için bir yükür, anla...
Anla ki anlattıklarımın bir kıymeti olsun, duy sesimi,
Anla ki tramvay durağında seni beklerken beni yok sayma,
Anla ki bu mezarlıktan kurtar; önce kendini, sonra beni.
Anla ki gidebilelim buralardan...*

*Karda bıraktığın izler yok olmadan,
Seni gizleyen duvarlar yıkılmadan,
Gözlerindeki sis dağılmadan,
Geri dön.”*

Tramvay hattının beşinci durağında inen bir adam vardı, hava karlıydı ve kış mevsiminin en soğuk zamanlarını yaşıyordu şehir. Durağın yanındaki direğe yaslanmış bekleyen bir figür, fırtınanın hırçın rüzgârına aldırış etmeden onu izliyordu. Adam figürü tanıyamazdı, kim olduğunu dahi bilemezdi çünkü zihni hiç olmadığı kadar boştu artık. Hatıralarından yoksundu, hayatının farkındalığından yoksundu. Kendisini kaybetmişti ve bulması da mümkün görünmüyordu. Öyle bir bilinçsizlikti bu, ruhunun bu donuk hali bile korkutmuyordu artık onu. Öyle ki her geçen an ölümü dilemek bir şey hissettirmiyor, uyuyan zihnini hiçbir şey uyandırmıyordu. Mezarlıktan geçerken kalbine giren ağrı, tramvayın beşinci durağına geldiğinde diniyordu. Konu yer değil, zaman değil, mevsim değildi. Konu başka bir ruhtu, başka bir insandı. Ve adam bunun farkında olmayarak yıllarını harcadı kimliğine dair bir şey hatırlayabilmek için. Oysa yalnızca bir çift göz, bütün yaşanmışlıkları ona geri getirebilirdi. Zamanı doldu bir gün, o da göçüp gitti bu diyardan sessizce.

Musa İlker'in "Zaman" parçasına yandaki linkten ulaşabilirsiniz.

Nefret Bozkırı
Mustafa Yıldız

Gür ağaçlar amade olmuş kindar insanlara
Güç zehir olmuş akarken gözlerden,
Avuç açıyor zavallı kadınlar

Hırslar üst üste binmişken
Yükü masumlar sırtlıyor
Gülücüklerini de eksik etmeden

Çocuklar... belki de en cesurumuz onlar
Tekmelemekten bıkmıyorlar hiç,
Nefretten şişmiş kafaları.

Kadınlar... güzel gözlü kadınlar
Toprak olmuş elleriyle
Nadasa bırakılmış tarlaları ekiyorlar habersiz.
Hiç yanlarından ayırmadıkları umutlarıyla,
Kocalarının başlarını biçiyorlar.

En galiz ifadeler burunlara asılmış havada gezerken
Güleç yüzler hep kuytu köşelerde karşılık bekliyor.

Kocakarılar, genç kızların namusunu çiğnerlerken ağızlarında
Bir mazlumun tükürüğüyle irkilirler
Kızarmamış yüzlerine yapışmış salyalara,
Hayır duası etmeden çıkarmazlar kisvelerini

Nesli tükenmekte olan bu türler
En çok da yaşamayı hak ediyorlar
Toprağın belirsizliğinde kaybolacaklarına
İyiliğin ve masumiyetin esaretinde sızlayacaklar.

Duvara Karşı – Hayatta Kalmak ve Yaşamak
Hatice Darı

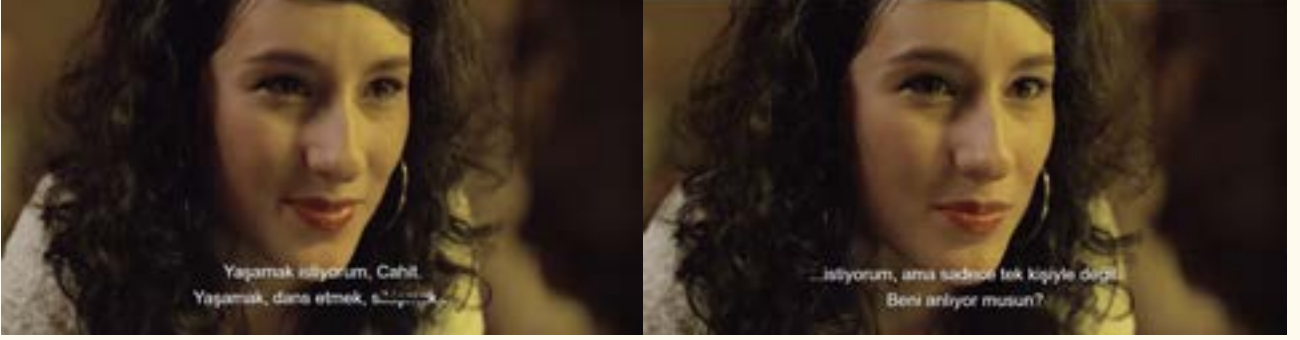

Duvara Karşı, Fatih Akın'ın yönetmenliğini yaptığı, başrollerinde Sibel Kekilli ve Birol Ünel'in olduğu, 2004 yapımı filmidir. Film, Almanya'da yaşayan iki Türk'ün bir rehabilitasyon merkezinde tanışması sonucu gelişen olayları aktarır.

Başrolümüz Sibel (Sibel Kekilli), baskıcı ailesinden kurtulma isteğiyle henüz 21 yaşındayken rehabilitasyon merkezinde tanıştığı 44 yaşındaki Cahit'e (Birol Ünel) anlaşmalı bir evlilik teklif eder. En az Sibel kadar hovarda olan Cahit, Sibel'in teklifini başta reddetse de onun çaresizliği karşısında kayıtsız kalamaz ve teklifi kabul eder. İkili sahte bir evlilik yapar ve Sibel sonunda ailesinin boyunduruğundan kurtulur. Hayat onun için *artık* başlamıştır.

Bu güne kadar neden kendisini öldürmediği sorulduğunda annesine kıyamadığını söyler Sibel. Kendisi için değil, annesi üzülmesin diye hayattadır. Ama aslında yaşamak ister Sibel, hayatta kalmak değil.

Filmin başında bizlere intihara meyilli biriymiş gibi sunulan Sibel'in tek isteği yaşamaktı aslında. İsteddiği tek şey yaşamak, dans etmek ve istediğiyle birlikte olmaktı. Hepimizin hayattan temel beklentisi de bu değil midir aslında: özgür olmak. Özgürce, kendi kendine, istediğin gibi yaşamak. Kendi kararlarını alarak, kendi yanlışlarını yaparak, başkasının boyunduruğu altında olmadan yaşamak. Özgür bir hayat sürdürmedikçe gerçekten yaşadığımızı varsayabilir miyiz? Sibel varsaymayanlardandı ve bunu değiştirmek için elinden gelen her şeyi yaptı.

Cahitle evlendikten sonra yaşamaya başladı Sibel. Dans etti, çalıştı, istediğini giyip istediği gibi yaptı makyajını. Ailesinin yanında saçlarını bağlamadan oturamayan Sibel, bir kuaförde çalışmaya bile başlamıştı. Her gece istediği yerde içip, dans edip, eve istediği kişiyle dönüyordu. Nefes bile almasına izim vermeyen ailesi, aynı şehirde yaşamalarına rağmen 21 yıl sonra artık Sibel'i rahat bırakmıştı. Çünkü Sibel evliydi ve Sibel artık bir başkasının yüküydü.

Filmin ikinci yarısında hapse düşen Cahit'in ardından, ailesinin yeniden peşine düşeceğinden endişe eden Sibel, İstanbul'a, kuzeni Selma'nın yanına gider. Burada Selma'nın çalıştığı bir otelde temizlikçi olarak çalışmaya başlar. Kendisi için, özgürlüğü için yaşamaya henüz yeni başlamış olan Sibel, artık kendisine bu özgürlüğün kapılarını aralayan Cahit için hayatta kalmaya çalışmaktadır. Cahit'e bir şeyler hissetmemek için, onun gerçekten karısı olmamak için, kimseye hiçbir yolla bağlı kalmamak için savaşı Sibel en sonunda aşık olarak bu savaşı kaybetmiştir. Cahit olmasaydı hayatına son verecek olan Sibel'in Cahit için hayatta kalması o kadar da kötü bir şey miydi? Hayatta kalmak ölmekten daha mı beterd? Bu sorunun cevabını siz okuyucularımıza bırakıyorum.

Yıllar böylece geçer ve Sibel elbette ki hayatına devam eder. Yeni bir hayatı vardır artık. Bir sevgilisi vardır ve bir kızı olmuştur, Pamuk. Cahit hapishaneden çıkmıştır sonunda, Sibel'i bulmak için İstanbul'a gelir. Sibel'in yeni bir hayat kurmasını umursamadan ona kendisiyle yaşamayı teklif eder. Sibel ne yapacağını bilemez. Cahit'i sevse ve ona karşı borçlu hissetse de onu hayata bağlayan yeni bir şey vardır artık, kızı Pamuk. Pamuk için yaşamaktadır artık Sibel, bu nedenle Cahit'in teklifini reddeder.

Bir kadının hayatta kalma ve yaşama döngüsü de böylece tamamlanır. Ne kadar bütün gelenek ve normlardan kaçmaya çalışsa da hepsini bir bir yaşar aslında Sibel, tıpkı neredeyse her kadının yaşadığı ve yaşayacağı gibi. Kendi ayaklarının üstünde durana kadar ailesi için, yirmili yaşlarda kendisi için, sonrasında aşık olduğu kişi için, en sonunda da ölene kadar evlatları için yaşar bir kadın. Yaşamaz çoğu zaman hatta, hayatta kalır sadece. Sibel savaşçı bir kadındı ve onun hayatta kalmak için sarf ettiği çaba beni her zaman derinden etkilemiştir. Gerek kendisi için, gerek aşkı için, gerek de kendi canından

yarattığı bir başka can için olsun, o hep yaşamayı seçti. Umarım bizler de her zaman yaşamayı seçeriz.

Fatih Akın'ın bu unutulmaz filmi aynı zamanda unutulmaz şarkıları içerisinde barındırıyordu. Sizlerin de dinlemekten keyif alacağınızı düşündüğüm bütün *Duvara Karşı* şarkılarını barındıran Spotify playlistimin kodunu aşağıda paylaşıyorum ve keyifli dinlemeler diliyorum.

Kaynakça:
Duvara Karşı. Fatih Akın. Strand Releasing. 2004.

Hayattan Kareler, Bir Ada Akşamı

Selda Balta

- Yaratılış tarihi:8 Ağustos 2019 20.37
- Belge türü: JPEG
- Dosya büyüklüğü: 2,3 MB
- Görüntü DPI'sı: piksel/inç 72
- Çeken: Selda Balta

Bir Ada Akşamı

Fotoğrafın ismi bir ada akşamı olup gerçekten de akşam vakti Büyüka-
da'nın sahil kıyısında çekilmiştir. 2019 da hayatın henüz benim için o kadar
da hızlı akmadığı, etrafa baktığımda gördüğüm renklerin hala o çocuksu can-
lılığı koruduğu bir yaz akşamı. Fotoğraftaki renkler herhangi bir günbatımı
renkleri gibi görünsede bu fotoğraf çocukluğumdaki eski günleri, özellikle de
imrendiğim, o zamanlar çocuk olmama rağmen özlediğim eski Türkiye akşam-
ları gibi hissettiriyor. Bisikletleriyle günbatımına karşı olan çocuklar, köşe-
deki eski bir model olduğu belli olan motosiklet, güzelliğinden her defasında
büyülendiğim İstanbul boğazı. Çok basit, çok düz ama içimde çok farklı bir
şekilde huzur uyandıran, her baktığımda iyi hissettiren bu fotoğrafı siz değerli
okuyucular ile de paylaşmak istedim. Her fotoğraf her kişiye farklı bir yerden
dokunur bence, her kişide farklı hissettirir. Ben buna inanıyorum. Umuyorum
ki size de bir şeyler hissettiren, beğeneceğiniz bir fotoğraftır. Teşekkür ederim.

Yaren İleri

Yalıçapkını, 13 Temmuz 2022, 50x60 Akrilik Boya

25 Eylül 2023, 70x100 Akrilik Boya

8 Eylül 2023, 70x100 Akrilik Boya

“Orange the world” hareketi, Birleşmiş Milletler’in 1991 yılında ilk Global Kadın Liderlik Enstitüsü’ndeki (Women’s Global Leadership Institute) aktivistler tarafından başlatılan 16 günlük aktivizm kampanyasıdır. 2008 yılından itibaren devam etmekte olan bu kampanya, kadınlar ve kız çocuklarına yönelik şiddete son verme çağrısıyla her yıl 25 Kasım, Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele gününde başlar ve 10 Aralık Dünya İnsan Hakları gününde biter.

GençCaz+Projesi:
Türkiye’de Caz Müziğın Yeni Temsilcileri
Ekin Taşbilek

15 Kasım 2024 tarihinde yayınlanan “GençCaz+ 24” albümü, caz konusunda tutkulu ve bu müzik türü için uğraşan genç müzisyenlerden oluşan altı müzik grubunun eserlerinin bir araya gelmesiyle oluşuyor. İstanbul Caz Festivali’nin bu özel projesi, gençlerin hem kendini tanıtmaya hem de profesyonel müzik dünyasına bir kapı aralamasına yardımcı oluyor. Dilerseniz beraber dinleyerek bu albümü değerlendirelim.

Albümde altı müzik grubunun daha önce yayımlanmamış, özgün şarkıları yer alıyor. İsimleri sırasıyla:

- Boba Quartet - “güneş kaçta doğuyor”
- Zozei - “Bir Oda”
- ALÂN - “DUDUDA”
- Mojo 5 - “SIMPLE LIFE”
- Blue Kiss Collective - “Answers”
- Zekeriya Şahiner Quartet - “intricate bop”

Her eserle dinleyiciyi farklı diyarlara sürükleyen bu albüm, caz harici başka müzik türlerinden de besleniyor. Boba Quartet’in bestesi “güneş kaçta doğuyor”, enerjik ve dinamik yapısını minimalist yaklaşımı ile dinleyiciye sunuyor. Aynı zamanda gitardaki efektler ve klavyenin genel tonları doğal olmayan, yapay hissettiren ve hatta plastiğimsi denilebilecek sesleri ile huzurlu bir yolculuğa sokuyor. Melankoli hissini aşıl原因an Zozei’nin “Bir Oda” şarkısı, lirik üzerine kurulu yapısı ve *R&B*, *neo-soul* tınılarını kullanmasıyla akılda kalıcı bir deneyim yaratıyor. Etnik öğeler ile caz temellerini birleştiren ALÂN’ın “DUDUDA” parçası, bir yandan ağır ve hüzünlü hisler yaşatırken, bir yandan da ritmik yapısı sebebiyle dikkatleri üzerinde tutuyor. Mojo 5’in Afro-Latin havaları ön plana çıkardığı “SIMPLE LIFE”, şarkı ortalarında *swing*’i işe dahil ederek dinleyicilere farklı tatlar da sunuyor. *Soul* esintileriyle romantik bir yolculuğa çıkartan Blue Kiss Collective’in “Answers”ı, oldukça rahatlatıcı bir tecrübe sunuyor. Zekeriya Şahiner Quartet’in parçası ise yorucu ve bir o kadar da tatmin edici, karmaşık bir *bebop* bestesi “intricate bop” ile bu albümde bize eşlik ediyor.

GençCaz+ 24, gelecek vadeden müzisyenlere ev sahipliği yapan ve bu müzisyenlerin daha geniş kitlelere ulaşmasını sağlayan çok güzel bir albüm. 19 Kasım'da düzenlenen tanıtım konserinde genç müzisyenlere canlı performans şansı tanıyan bu proje, caz müziğin farklı elementlerle harmanlanmış hallerini dinleyiciye başarılı bir şekilde ulaştırıyor. Herkes tarafından kendince deneyimlenmesi gereken bu tecrübeye ulaşmak için aşağıdaki linkleri kullanabilirsiniz:

Kaynakça:

İKSV Caz,

<https://caz.iksv.org/tr/genccaz/hakkında>

Swinging 2020'ler

Hatice Darı

Dergimizin ilk moda sütununda, özellikle dergimizin de çok esinlendiği caz müzik türünden ve son zamanlarda sıklıkla bu türden esinlenilerek tercih edilen parçalardan bahsetmek istedim. Kış aylarında özellikle bordo, siyah, acı kahve, lacivert vb. koyu renkler zamansızlıklarını koruyorlar. Peki bu zamansız seçimler neden birden caz modası oluverdi diye sorabilirsiniz. Bunun cevabı tahmin edersiniz ki sosyal medya ve onun kitlelere hızlı ve etkili bir biçimde nüfuz etmesi, “vintage” olarak bize eski moda akımlarının yeniden sunulması yani. Tabii bu ayrı bir yazının konusu ancak yine de caz müziği ve caz bar/kulüpleri kültüründen biraz bahsetmek istiyorum.

April in Paris
by Trish Biddle,
Cuma, 7 Ocak, 2005

Tarihçe

Caz müziği 20. yüzyılın başlarında New Orleans'ta ortaya çıkan Afro-Amerikan kökenli bir müzik türüdür. Bu müzik türünün en keskin özellikleri spontane olması, karmaşık akor yapıları ve vurgulu ritimleri. Caz kulüpleri ise bu müzik türünün yaygınlaşması için oluşturulan sosyal ortamlar olarak adlandırılabilir. Bu ortamlarda alkollü içeceklerin satımı yaygındı. Yani hem eğlenmek hem kültürlenmek adına caz kulüpleri çok cazip mekanlardı, öyle olmayı da sürdürüyorlar.

Miles Davis & John Coltrane at Cafe Bohemia, 1956, photographed by Marvin Koner

John Galliano's Spring/Summer 1998
Ready-to-Wear collection

Caz ve Moda

Özellikle 1920'lerde, birinci dünya savaşı sonrasında, kadınların giyimleri konusunda gözle görülür bir biçimde özgürleştiklerini söyleyebiliriz. Bu dönemde ortaya çıkan caz müzik ve çılgınlar gibi dans etme isteği bu özgürlüğe güzel bir yön vermiş oldu. Etekler kısaltmaya, hareket ettikçe dikkatleri daha çok üstüne çeken aksesuarların (tüyler, uzun uzun sarkan boncuklar ve en önemlisi püsküller) kullanımı başladı. Bu şaşaadan geriye günümüze pek bir şey kalmasa da caz ruhu hala yaşatılmaya devam ediyor. Derin kış renkleri, kadife, tül ve saten gibi zarif kumaşların kullanımı, çeşit çeşit aksesuarın kombinlerde hala yerini koruması bizlere caz modasının günümüze başarılı bir şekilde uyarlandığını gösterir nitelikte.

Popüler Parçalar

- Üste oturan bluzlar

- Ultra mini etekler

- Bol kumaş pantolonlar

- Elbiseler

- Desenli ve renkli k lotlu  oraplar

- Topuklu  izmeler

- Deri  antalar

- Ve çeşit çeşit aksesuarlar

Caz modası zarif ve zamansız parça seçimleriyle benim son zamanlarda en sevdiğim mikro moda akımı olabilir. Sosyal medya nedeniyle hepimiz hızlı tüketiciler olduğumuz için mikro akım diyeceğim, çünkü bence artık hiçbir akım kalıcı değil. Ama bu onların tadını istediğimiz gibi çıkaramayacağımız anlamına gelmiyor. Dilediğinizce giyinin, yeter ki çirkin giyinmeyin. Bir sonraki sayımızda görüşmek üzere.

Sangria Tarifi

Bahar Kaya

Sıcak yaz günlerinin vazgeçilmezi, meyveli, kekremsi, buz gibi bir içki: sangria. Aynı zamanda dergimize isim veren bu içecek İspanyol kökenlere sahip. Bu rengarenk içkinin en güzel yanlarından biri de yapımının onlarca biçimi olması olabilir. Bu sebeple bu tarifte dilediğiniz gibi değişiklikler yapmakta çekinmemeniz gerektiğini de belirtmek isterim. Çünkü kanımca, sangria, hazırlayan kişinin kendini yansıttığı, birbirinden farklı bir çok lezzeti birleştirdiği bir oluşum. Tıpkı bu dergide bizlerin yapmaya çalıştığı gibi; renkli, çeşitli, değişim ve farklılıklara açık en önemlisi de sohbet ve eğlencenin kaynağı olacak bu tarifi bizim versiyonumuzu aşağıya bırakıyorum.

Malzemeler

- 1 şişe kırmızı şarap
- Yarım portakal
- Yarım yeşil elma
- Üç yemek kaşığı bal
- 3 çubuk tarçın
- 3 adet karanfil
- 100ml dilediğiniz bir meyve likörü
- Dileğe göre bir şişe maden suyu

Tarif

Tarif oldukça basit; maden suyu hariç bütün malzemeleri bir sürahide birleştiriyoruz ve en az bir gece bekletiyoruz. Bekleme süresi arttıkça malzemelerin lezzeti şarap ile bütünleşecek ve gittikçe daha lezzetli bir sonuç alacaksınız.

Beklettiğiniz karışımı bol buz ve dilerseniz sade ya da meyveli maden suyu ile servis edebilirsiniz.

İçerken bizleri anmayı ve mutlaka birkaç değişiklik yapmayı da unutmayın, iyi eğlenceler ve afiyet olsun!

Borş Tarifi

Nisanur Ekşi

Borş, bu soğuk kış günlerinde sizi hem ısıtacak hem de doyuracak nefis bir lezzet. Geleneksel Doğu Avrupa yemeği olan bu çorba, pancarın toprakımsı tadıyla aromatik çorbayı bir araya getirerek, sofralarınız için hem lezzetli hem de besleyici bir alternatif. Vücudunuzu ve ruhunuzu ısıtacak bir yemek olan borş, kış aylarında ideal bir tercihtir. Canlı, kırmızı rengi ve güçlü aromasıyla borş, kış tarifleriniz arasında kendine bir yer edinecektir. Üstelik çok rahatça elde edebileceğiniz malzemelerle borş, soğuk kış aylarında bağışıklığınızı da güçlendirmeye katkıda bulunur. Eğer henüz borş denemediyseniz, bu tarifi tam zamanı!

Mutfak gereçleri olarak derin bir tencere ve tavaya ihtiyacımız var.

Vereceğim tarif yaklaşık olarak 4 kişiliktir. Malzemeleri katlayarak ya da bölerek istediğiniz miktarda yapabilirsiniz. Sebzelerin miktarını da tercihinize göre azaltıp artırabilirsiniz. Vejetaryen bir borş yapmak için ise eti çıkarabilirsiniz.

Malzemeler

- 450-500 gram iri doğranmış et
- 2 orta boy pancar, rendelenmiş
- 1 büyük havuç, rendelenmiş
- 1 orta boy soğan, küp küp doğranmış
- 300 gram beyaz lahana, ince ince doğranmış
- 1 orta boy patates, küp küp doğranmış
- 1 yemek kaşığı domates salçası
- 2-3 adet defne yaprağı
- İstenildiği kadar maydanoz

Tarif

Öncelikle tenceremizin 3/4'ünü su ile doldurup altını yakıyoruz. Etleri tavada az yağ ile hafifçe kızartıyoruz ve ısınmaya başlayan suya ekliyoruz. Piştikçe üstünde oluşan köpükleri alıyoruz. Doğradığımız soğanların yarısından azını ayırdıktan sonra kalanını etleri kızarttığımız tavaya alıyoruz ve kavuruyoruz. Pancar ve havuçları ekliyoruz ve gerekirse biraz daha yağ ekliyoruz. 2-3 dakika kavurduktan sonra salçayı ekliyoruz. İsteğe göre tuzunu da ekledikten sonra üstünü kapatıp pişmeye bırakıyoruz. Bu sırada doğradığımız patatesleri ve lahanayı da tencereye ekliyoruz. Tuzunu ayarlayıp defne yapraklarını da ekliyoruz. Patatesler biraz yumuşadıktan sonra pişirdiğimiz havuç ve pancar karışımını da ekliyoruz. Patates tamamen yumuşayana kadar kısık ateşte pişiriyoruz. Eğer maydanoz da ekleyeceksek, ince ince kıyıp altını söndürmeden 2-3 dakika önce ekliyoruz. İsteğe göre karabiber ve pul biber de ekleyebilirsiniz.

Buzdolabında 1 haftaya kadar muhafaza edebilirsiniz. İsteğe göre büyük miktarlarda hazırlanıp porsiyonlara bölünerek dondurucuda da saklanabilir. Afiyet olsun!

Balkabaklı Kek Tarifi

Bahar Kaya

İşe veya okula götürmek için ya da sadece sıcak bir bardak içeceğin yanında atıştırmak için lezzetli bir kek tarifi veriyorum. Kış ve sonbaharın vazgeçilmezi olan balkabağı, tarçın ve zencefilin birleştiği hem doyurucu hem de sıcacık bu tarifi en güzel yanı yapımının kolaylığında.

Malzemeler

- İki yumurta
- 1.5 su bardağı un
- Büyük bir dilim (500g) balkabağı
- 1 yemek kaşığı tarçın
- 1 tatlı kaşığı zencefil
- 0.75 su bardağı şeker
- 1 paket kabartma tozu
- 1 paket vanilya
- 1 su bardağı parçalanmış ceviz

Tarif

1. İşe balkabağımızı dilimleyip, yarım su bardağı suda kapağı kapalı bir şekilde pişirerek başlıyoruz. Bu aşamada balkabağının püre olacak kadar pişmesi önemli, bu sebeple kabağın cinsine ya da tencerenizin boyutuna bağlı olarak fazladan su eklemek isteyebilirsiniz.
2. Kabağımız pişerken yumurta ve şekeri köpürene kadar çırpıyoruz.
3. Pişen balkabağını ve tencerede kalan suyu yumurtalı karışıma ekleyip karıştırıyoruz.
4. Un, kabartma tozu, vanilya, tarçın ve zencefil de karışıma ekleyip karıştırmaya devam ediyoruz.
5. Karışımın çok cıvık olması halinde biraz daha un ekleyebilirsiniz.
6. Cevizleri, karışımın içine ya da karışımı kaba döktükten sonra üzerine ekleyebilirsiniz.
7. Önceden ısıtılmış fırında 180 derecede üzeri kızarıp, kürdan batırdıktan sonra temiz çıkana kadar pişiriyoruz.

Soğuduktan sonra kalıptan çıkartıp servis edebilirsiniz, afiyet olsun!

Tarihte Ne Oldu?

Ocak

Nisanur Ekşi

1 Ocak 1801

İtalyan gökbilimci Giuseppe Piazzi güneş sisteminde bulunan tek cüce gezegen olan Ceres'i keşfetti. Ceres, Mars ve Jüpiter arasındaki asteroid kuşağındaki en büyük objedir.

2 Ocak 1935

21 Haziran 1934'te kabul edilen soyadı kanunu yürürlüğe girdi. 24 Kasım 1934'te TBMM tarafından Mustafa Kemal'e Atatürk soyadı verildi.

3 Ocak 1521

Protestanlığın babası Martin Luther, Roma Katolik Kilisesi tarafından aforoz edildi.

6 Ocak 1066

Harold Godwinson taç giydi ve İngiltere'nin son Anglo-Saxon kralı oldu.

7 Ocak 1610

Galilo Galilei Jüpiter'in en büyük 4 uydusu olan İo, Ganymede, Callisto ve Europa'yı keşfetti.

8 Ocak 2005

Neptün yörüngesinin milyarlarca kilometre uzağında, Pluto boyutlarında bir cüce gezegen olan Eris keşfedildi. Bunun sonucu Uluslararası Astronomi Birliği, gezegen tanımını değiştirdi ve Pluto'nun bu yeni tanıma göre cüce gezegen olduğu bildirildi.

9 Ocak 1916

Çanakkale Savaşı, kara muharebesi Türk zaferiyle sonuçlandı.

11 Ocak 1921

Birinci İnönü Savaşı, Yunan kuvvetlerinin geri çekilmesiyle sona erdi.

12 Ocak 1969

Led Zeppelin grubunun ilk albümü "Led Zeppelin I", Atlantic Records tarafından yayınlandı.

15 Ocak 1559

I. Elizabeth İngiltere Kraliçesi olarak taç giydi ve 44 yıl tahtta kaldı.

16 Ocak 1605

Miguel de Cervantes'in Don Kişot eserinin ilk bölümü "La Mancha'lı Yaratıcı Asilzade Don Quijote" adıyla yayınlandı.

19 Ocak 1809

Amerikan yazar Edgar Allan Poe dünyaya geldi.

21 Ocak 1774

Osmanlı padişahı III. Mustafa öldü, kardeşi olan I. Abdülhamit tahta çıktı.

22 Ocak 1901

63 yıl tahtta kalan Kraliçe Victoria'nın ölümü üzerine oğlu VII. Edward kral oldu.

25 Ocak 1924

Fransa'da Chamonix'te ilk Kış Olimpiyat Oyunları düzenlendi.

26 Ocak 1905

Güney Afrika'nın Pretoria kentinde 3.106 karat (621g) ağırlığında dünyanın en büyük işlenmemiş elması olan Cullinan elması bulundu.

28 Ocak 1986

10. uçuşu için kalkış yapan Challenger Uzay Mekiği, kalkıştan 73 saniye sonra parçalandı ve 7 astronot bu kazada hayatını kaybetti.

30 Ocak 1649

Birleşik Krallık kralı I.Charles vatana ihanet suçu sebebiyle idam edildi.

31 Ocak 1971

Apollo 14, insanlı Ay görevi için kalkış yaptı. Astronotlar 5 Şubat 1971'de Ay'a indi ve 9 Şubat'ta Dünya'ya geri döndüler.

TAVSİYELER

Sangria dergisinin amaçlarından biri de, sanatın her alanından sanatçılar ve eserler hakkında bilgi yaymak. Derginin bu sayfasını da siz değerli okuyucularımız için birkaç öneri niteliğinde değerlendirebilirsiniz. Bütün bu değerli sanatçıları sizin de bizler kadar seveceğinizi ve takdir edeceğinizi umuyoruz.

Sabine Yıldız'ın, hayatı en gerçekçi ve çıplak haliyle yansıtan eserlerine ulaşmak için yandaki linki inceleyebilirsiniz.

https://www.instagram.com/sabine_yildiz?igsh=MXVlajFodTdkeG41OA%3D%3D

Kist, Ankara merkezli bir müzik grubu, rock müzikte yeni bir ses arıyorsanız incelemenizi ve canlı performanslarını da kaçırmamak adına takipte kalmanızı şiddetle tavsiye ediyoruz.

<https://www.instagram.com/kist.music?igsh=MXd6M3BoejJ1N25oZg==>

<https://open.spotify.com/artist/5bgbFOkPCLOAelQdiQiPcR?si=vd8OeRsRS4SYvM8EhoV7c-g&nd=1&dlsi=81e4f2b99c15420e>

<https://music.apple.com/tr/artist/kist/767219742>

https://music.youtube.com/playlist?list=OLAK5uy_kDLyRq0JmD9yLbJHfKnTfiAdQyR1RS-ab4

Yaren İleri, genç bir tasarımcı olmanın yanında sıradışı eserlerini de paylaşıyor, göz atasanız beğeneceğinize eminiz.

<https://www.instagram.com/yareniileri?igsh=NXBveXFsbHBweTJm>

Deniz Yıldız'ın oldukça karakteristik ve özgün eserlerine ulaşmak için aşağıdaki linki kullanabilirsiniz.

https://www.instagram.com/donnis_lane?igsh=MXZqcjN0djFxenZiNA==

Teşekkürler

İlk sayımızın son sayfasına ulaştınız fakat bu sayfaların bir araya getirilmesinde özellikle teşekkür etmek istediğimiz birkaç isim daha var. Öncelikle kapak tasarımı ve sayfa içi illüstrasyonları için **Yaren İleri**'ye, logo tasarımı ve sayfa içi illüstrasyonları için **Deniz Yıldız**'a ve dergi mizanpajı için **Ekin Taşbilek**'e sonsuz teşekkürlerimizi iletiyoruz. Bizlere iletilen sayfaların bir anlam kazanıp, dergi niteliğine getirilmesindeki emekleriniz için minnettarız. Ayrıca bu sayfaları boş bırakmadığınız, dergimize renk kattığınız için sevgili yazarlarımıza da tekrardan teşekkür ediyoruz. Son olarak siz değerli okuyuculara, dergimizi okuyup buraya kadar geldiğiniz için teşekkürler. Bir sonraki sayıda görüşmek dileğiyle.

Sangria Dergi

